

en HOHLBAUM woordelijk het volgende: „In Anbetracht dessen, dasz gerade alle sorgfältigen histologischen Untersucher (HAUSER, BORRMANN, ASCHOFF und STROHMEYER u. s. w.) nur in einen geringen Procentsatz eine Umwandlung eines Ulcus in Krebs nachweisen konnten..... ist man heute geneigt die Gefahr einer carcinomatösen Entartung des Magengeschwüres nicht sehr hoch einzuschätzen". Dit zegt PAYR, die vroeger aangaf, dat alle kankers op den bodem van een zweer ontstonden. Ook in de Engelsch-Amerikaansche literatuur is men van meening veranderd. Gaven de Angelsaksische schrijvers vroeger op, dat de ontarding vaak zou voorkomen, tegenwoordig neigen zij ook tot het andere inzicht (HEURUCHTER). ANSCHÜTZ meent, dat slechts 3—5 pCt. der zweren in kanker overgaan.

Genoeg van de literatuur-aanhalingen. De zorgvuldige waarneming van een groot materiaal moet m. i. ieder overtuigen, dat de kwaadaardige ontarding zelden voorkomt.

Rotterdam, 29 Maart 1922.

F. A. SCHALIJ.

ART. 99 I.W. EN SYMPATHISCHE OPHTHALMIE.

Door toevallige omstandigheden heb ik eerst thans kennis kunnen nemen van het ingezonden stuk van GRAVESTEIN in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 18 Maart, bldz. 1123, en was daardoor niet vroeger in de gelegenheid protest aan te teekenen tegen de daarin vervatte uitspraak. Op gezag van H. MAGNUS (*Leitfaden für Begutachtung* enz.) zegt GRAVESTEIN, dat er geen gevaar voor sympathische ophthalmie aangenomen kan worden, zoolang er geen sympathische prikkeling op het andere oog is ontstaan, terwijl uit een vorigen brief van de R. V. B., meegedeeld in het *Ned. Tijdschrift voor Geneesk.* van 21 Januari, bldz. 299, 4de alinea blijkt, dat hiermee werkelijk een begin van sympathische ophthalmie bedoeld wordt.

Nu weet echter elk Nederlandsch oogarts (zie bijv. zelfde bladzijde 299, 6de alinea), dat, wanneer eenmaal een begin van sympathische ophthalmie zich heeft voorgedaan, men niet meer kan spreken van *gevaar* voor die ziekte, daar dan de ziekte en daarmee de invaliditeit al aanwezig is; dat deze dan niet meer te voorkomen zijn en dat zelfs, als regel, de verschrikkelijke gevolgen van die ziekte niet meer te stuiten zijn. Daaruit volgt, dat in dit stadium art. 99 I.W. zeker niet meer van toepassing is.

Mijn grief tegen art. 99 I.W. is deze, dat de wet daardoor tot een verkapte ziekte-wet wordt, maar een, die geheel willekeurig door het bestuur der R. V. B. al of niet toegepast kan worden. Voor elk geval toch is wel een uitspraak van den een of anderen Duitscher te vinden, waarop men zich beroepen kan. Voor het bestuur van de R. V. B. en zijn medischen adviseur geldt dan de zaak daarmee als afgedaan en wordt van ons, Nederlanders, geëischt, dat wij ons zonder tegenpraak daarbij zullen neerleggen.

Utrecht, Maart 1922.

H. SNELLEN.

ONBEDOELDE ZELF-REKLAME.

Voor ettelijke maanden heb ik in dit *Tijdschrift* een artikeltje geschreven over de behandeling van enuresis. Nu heeft „*Het Kind*”, een populair opvoedkundig periodiek (waarin, geloof ik, ook de ouders schrijven) dit overgenomen; ongetwijfeld met vermelding van de bron, al zag ik ook toevallig in het *Handelsblad*: „in „*Het Kind*” schrijft dr. BIERENS DE HAAN over” enz.; maar een goed journalist heeft immers altijd haast en kan niet altijd precies zijn.

Doch nu dan, nu ben ik voor het publiek enuresis-specialiteit geworden naast de specialiteit in heup-luxaties te Gronau en zooveel andere illustere bastaard-collega's, terwijl ik toch voor niet meer wensch door te gaan dan specialist voor zielsziekten. Ik krijg brieven om inlichtingen, een fabrikant (die blijkbaar niet verder had kunnen komen dan het opschrift) wijdt er een 10-cents-postzegel aan om mijn aandacht te vestigen op een bijzonder urinaal, ouders van enuresis-patiënten melden zich aan met „*Het Kind*” in den zak.

Ik vind die, is het waarschijnlijk ook ephemeere, beroemdheid wat geneerend,